

Sıradanlığı sıra dışı hale getirmek

Gündelik yaşamda kullandığımız hazır nesnelere, üretiminin odağına alan Şakir Gökçebağ'ın yeni sergisi "Think Tank" 14 Şubat'a dek Galerist'te olacak. Sanatçı, kullandığı objelerin ve mekanın sergi kurgusunu nasıl etkilediğini anlattı.

SİNEM KESKİNEL
sinem.keskinel@gmail.com

Eser üretimi için öncelikle seçtiği hazır nesnelere ve onların her bir parçasını detaylı olarak inceleyen Şakir Gökçebağ'ın "Think Tank" isimli kişisel sergisi 14 Şubat'a kadar Galerist'te izlenebilecek. Günlük yaşamda işlemlerle kodladığımız nesnelere yapıbozumu, seri çoğaltma ve karşılıklar aracılığıyla yeniden konumlandırılan ve onları salt birer form olarak algılamamıza yol açan Gökçebağ'a göre 'görsel bir düşünce üretimi' anlamına gelen "Think Tank" in kurgusunda mekanın da en az seçtiği objeler kadar sanatçıya ilham kaynağı olduğu söylenebilir.

Üretimlerinde şiirsellik, mizah, çözümlenme ve yalınlaştırmalar aracılığıyla yeni önermelerde bulunan Şakir Gökçebağ ile sergide yer alan eserlerin özelinde, sanat yaklaşımını ve İstanbul sanat ortamına dair gözlemlerini konuştuk.

"Think Tank" size göre 'görsel düşünce üretimi' anlamına geliyor. Bu kavramsal bağdaştırmayı bizim için biraz açıklayabilir misiniz?

Bu aslında çok genel bir tanımlama. Her sanatsal veya yaratıcı faaliyette bir düşünce üretimi söz konusu elbette. Benim ürettiğim işlerde ilk göze çarpan çeşitlilik. Bir konuya veya bir forma takılıp kalmam. Bununla beraber işlerin geneline baktığımızda ortak yönlerini de fark edersiniz. Picasso'nun çeşitli dönemleri gibi...

Genele baktığımızda üslup kendini gösterir. Sergiye ismini veren "Think Tank" bir yerleştirme. Bu yerleştirme aynı zamanda bütün sergiyi temsil ediyor. Bir de ben Almanya'da uzun yıllar bir tasarım okulunda "Visual Creative Training" (Görsel Yaratıcı Eğitim) başlığı altında ders verdim. Dersin konseptini de kendim kurgulamıştım. Burada amaç çok kısa süreler içinde, sürekli değişken konularda işler üretmekti. Yani görsel düşünce üretimi uzunca bir zamandır benim gündemimde.

"Think Tank" isimli yerleştirmenizin özelinde konuşursak: Bahçe bitkilerini sabitlemek için kullanılan demir örgülerden yepyeni bir form oluşturuyorsunuz. Yattığınız bu görsel bulmaca ile ortaya koyduğunuz görsel düşünce önerisi nedir?

Burada bahçe demiri benim kullandığım diğer objeler gibi sıradan bir mal-

Sergi genel görünümü

zeme. Bauhaus ve benzeri yerlerde var. Benim yaptığım, izleyiciyi kurgulanmış bir oyunun içine almak. Her bir parçanın eksitilmiş kısımlarını parçanın yan tarafına dizdim. İzleyici eseri bir süre gözlemledikten sonra boş ve dolu kısımlar arasında ilişki kuruyor. İnteraktif yerleştirme gibi. Ama aynı zamanda Fluxus ile benzerlik söz konusu... Algılamak belki birkaç saniye sürüyor ama sonuçta her şey anlaşılıyor. Geriye gizemli bir durum kalmıyor.

Kömür ve patlamış mısır kullanımıyla yorumladığınız "Pop Art #2", kovan ve yine patlamış mısır kullandığınız "Pop Art #1" in devamı sanıyorum.

Evet, "Pop Art #2" bir seri üretimin adı. Adı üstünde, ironik bir isimlendirme. Patlamış mısır kullanarak yaptığım bir seri iş. İlki, mermi kovanları ile patlamış mısırların bir araya geldiği bir zemin yerleştirmesiydi. Galerist'te sergilediğim ikincisinde, kömür ile patlamış mısırlar bir araya geldi. Her iki yerleştirmeyi de 2013 yılında Polonya'da

Rene Block'un küratörlüğünde açtığım kişisel sergide göstermiştim.

Şemsiye sıklıkla kullandığınız bir materyal. Sergide "Gökkubbeler" isimli yerleştirmenizde karşımıza çıkıyorlar bu sefer.

Siyah şemsiyeleri açarak iç tarafını geometrik bir şekilde beyaz iplerle diktim. Oluşan bu geometrik formlar, kubbe şeklindeki siyah şemsiyeler ile bir arada sanki bir yıldız haritası gibi göründü bana. Yerleştirme mekana göre çok sayıda değişken şemsiyeden oluşuyor. Ama ben bu sefer, bu şemsiyeleri bilinçli bir şekilde yerde kullandım.

"Cutemporary Art" serisinin devamı niteliğinde olan, fotoğraf olarak görülebileceğimiz eserleriniz de yer alıyor sergide. "KL1" ve "KL2" gibi.

Doğru, "Cutemporary Art" serisini 2005-2010 arasında yapmıştım. Bu sergide yer alan kırmızı lahanaları ("KL" serisini) geçen yıl yaptım. Meyve ve

sebzelerle yaptığım bu yerleştirmeler geçici olduğu için bu ismi aldım. Aslında bunların hepsi bir yerleştirme, fotoğraf olarak sergileniyor.

"Horizon" isimli yerleştirmenizin hikayesi nedir?

Geçen yıl mayıs ayında Hollanda'da kişisel bir sergi açtım. Hollanda hiç dağı olmayan düz bir ülke olduğundan, su terazisi ile yaptığım bir seri yerleştirme bu serginin çıkış noktası oldu. Serginin adı da "Horizon"du. Bu yerleştirmelerin malzemesi su kovaları ve su terazisi. Galerist'teki sergide bunlardan birini sergiliyorum.

Eserlerinizde birçok farklı akımın izlerine rastlayabiliyoruz. Bunlar uzun vadede birbirlerini tamamlamış olmalarına rağmen, birbirlerine alternatif olarak ortaya çıkmış akımlar (minimalizm, pop-art gibi)... Bu farklı akımları üretimlerinizde bir araya nasıl getirdiğinizi anlatabilir misiniz?

Açıkçası belli bir akımın temsilcisi

olarak anılmak bana uymuyor. Zaten bu benim problemim de değil. İş üretirken göz önünde bulunduracağım en son şey akımlar olsa gerek. Birden çok akımın içinde olunabilir. Önemli olan sanata yaklaşım biçimi bence.

Yerleştirmenizde mekanın yapısı da sizi çoğu zaman yönlendiriyor sanıyorum. "Think Tank" için Galerist'in Tepebaşı'ndaki sergi mekanını nasıl etkiledi?

Evet, yerleştirme için mekan çok önemli. Galerist'in pentimentovari duvarları, yüksek tavanlı oluşu kuşkusuz çok olumlu etkenler. Ama beni en çok etkileyen gün ışığı oldu. Bazı işler gün ışığında kendilerini çok daha iyi gösteriyorlar.

Yerleştirme, fotoğraf ve heykel gibi farklı medyumları üretiminizde kullanıyorsunuz. Eserin üretim sürecinde belirli bir medyuma yönelme motivasyonunuz nasıl gerçekleşiyor?

Aslında çıkış noktam obje, mekan. Bu bağlamda yaptığım iş bir tamamlama. Ya da bir sıradanlığı sıradışı hale getirme. Etrafımda o sırada ne varsa, her türlü obje, her türlü mekan beni motive edebiliyor. Çok bilinen, sıradan şeyleri tercih ediyorum. Az bilinen objeler daha lokal kalıyor. Ben daha global olanları seçiyorum ki anlaşılabilirliği azami seviyede olsun.

2001 yılından beri Hamburg'ta yaşıyorsunuz. 2000'lerden itibaren Türkiye'de sanatçıların hem eser üretim hem de üretimlerini sergileme olanakları açısından ciddi değişimler oldu. Bu süreç içerisindeki değişim üzerine gözlemleriniz neler?

Çağdaş sanat açısından büyük mesafelerin kaydedildiği yıllar. Müzeler, galeriler çoğaldı. En önemlisi bir piyasa oluştu. İnternetin yaygınlaşması ile yurtdışına çıkmadan da orada olup bitenden haberdar olunabilir duruma gelindi. İstanbul artık Avrupa'nın taşrasası değil.

Eserlerinizin sahip olduğu siyasi boyutu siz nasıl yorumluyorsunuz?

Gündelik siyaseti hariç tutarsak bazı işlerimin siyasi boyutu olduğu doğrudur. Tabii bu siyaseti nasıl tarif ettiğimize de bağlı. Ben genelde isimlendirmelerde vs. yorumu izleyiciye bırakmayı tercih ediyorum. Kendi işlerimi yorumlamak istemem. İş kendini anlatır. Anlatmaz ise bana göre bir yanlışlık var demektir.